

Slovensky

Úvodná školská príručka

Tento dokument je k dispozícii aj v iných jazykoch. Prosím,
kontaktujte Vašu školu a vyžiadajte si ju v inom jazyku

Tento dokument bol vypracovaný vďaka finančnej pomoci
Galway City Partnership
(Spoločenstve mesta Galway)

	Obsah	
Úvod		2
Dochádzka		3
Komunikácia so školou		4
Týranie zo strany spolužiakov		4
Disciplína		6
Správna rada		6
Rodičia/ Poručníci		7
Špeciálne potreby		8
Financie		9
Základná škola		10
Vzdelanie		12
Škola		13
Zdravie		14
Druhý stupeň		15
Voľba školy		15
Cyklus Junior		18
Cyklus Senior		19
Maturitný diplom		20
Jazyky		21
Školská uniforma		22
Domáce úlohy		22
Informácie o Vašej základnej škole		23
Informácie o Vašej strednej škole		24
Súhrnné informácie o Galway City Partnership (Spoločenstve mesta Galway)		25
Užitočné informácie a kontakty		26

Užitočné informácie a kontakty

- Galway Migrant Service (Služby pre prisťahovalcov v Galway) -
sú služby na pomoc prisťahovlavcov a ich rodín v meste Galway, na podporu ich
práv prostredníctvom informácií, pomoci a obhajoby. - 091-533033
- Knocknacarra Youth Development Project
(Projekt na podporu mládeže v Knocknacarra) - 091 580900
- Ballinfoile Area Youth Project
(Oblasťný projekt na podporu mládeže v Ballinfoile) - 091 760284
- Ballybane Youth Development Project
(Projekt na podporu mládeže v Ballybane) - 091 768297
- SPARK - Youth Work Ireland – Galway
(Prac. organizácia mládeže v Galway) - 091 561637
- Youth Work Ireland – Galway, Westside
(Prac. organizácia mládeže Írska, Galway, Westside) - 091 528553
- Family Support Services (Služby na podporu rodiny)
 - Ballybane - 091 773663
 - Ballinfoile - 091 760330
 - Westside - 091 585011
- Galway Youth Information Centre
(Mládežnícke informačné centrum v Galway) - 091 562434
- Galway Citizens Information Centre
(Občianske informačné centrum v Galway) - 091 563344
- City of Galway VEC (Mestský úrad Galway) - 091-549400
- FAS Placement Service (Úrad pre nezamestnaných) - 091-534400

~~~~~

Táto príručka slúži iba pre informačné účely, podrobnosti treba overiť u príslušných školských orgánov. Informácie v tejto príručke sú zhromaždené prostredníctvom dokumentácie a informácií z nasledujúcich zdrojov: Department of Education, Jesuit Refugee Service – Ireland, National Education Welfare Board and other statutory/ local agencies (Odbor pre výchovu, Jezuitský ústav pre utečencov - Írsko, Národná rada pre sociálnu starostlivosť a iné inštitúcie /miestne úrady).

Súhrnné informácie o Galway City Partnership (Spoločenstve mesta Galway)

Spoločenstvo mesta Galway je miestna rozvojová organizácia, ktorá uplatňuje široký rámec sociálnych opatrení. Cieľové skupiny práce Spoločenstva mesta Galway sú:

- dlhodobo nezamestnaní	- cestujúci
- ženy v problémových situáciách	- postihnuté osoby
- rizikové skupiny mládeže	- bezdomovci
- osamotení rodičia	- etnické menšiny
- starší občania	- osoby prepustené z väzenia a delikventi
- bývalí užívatelia drog	- nezamestnaní
- dochádzajúci pracovníci	- homosexuálne orientované osoby a bisexuálne spoločenstvá

Spoločenstvo mesta Galway poskytuje nasledujúce služby:

- Youth Advocacy Service
(Služba právneho poradenstva pre mladých) - 091-773466
- EdStart – The Incredible Years Galway
(Sociálny program Neuveriteľné roky) - 091-773466
- Enterprise Service
(Služby pre podnikateľov a živnostníkov) - 091-773466
- Local Employment Service Network
(Lokálna sieť pracovných príležitostí)
  - Ballybane - 091 768304
  - Westside - 091 581955
  - Bohermore - 091 566617
  - Galway People Resource Centre
(Centrum ľudských zdrojov Galway) - 091 565311

Kontaktné adresy Spoločenstva mesta Galway sú:

3 The Plaza Offices, Headford Road, Galway City

Tel: 091-773466 Fax: 091-773468

E-mail: info@gcp.ie Internetová stránka: www.gcp.ie

Úvod

Táto príručka poskytuje informácie pre rodičov a poručníkov o írskych školách. Dobré poznatky o vzdelávaní v Írsku podporí Váš aktívny záujem o dianie v škole a zaručí, že Vaše dieťa bude v škole spokojné.

Všeobecné otázky

Kto je zodpovedný za formálnu výchovu detí v Írsku?

Za výchovu a vzdelanie detí v Írsku nesie zodpovednosť Department of Education and Science (Ministerstvo pre školstvo a vedu). Informácie o tomto ministerstve nájdete na jeho internetovej stránke: www.education.ie.

Musí môj syn/moja dcéra navštevovať školu?

Áno. Väčšina detí v Írsku môže navštevovať základnú a strednú školu bezplatne. Ak je Vaše dieťa vo veku od 6 do 16 rokov, povinnosť navštevovať školu mu/jej vyplýva zo zákona. Vaše dieťa musí navštevovať školu každodenne, ak neexistuje vážny dôvod, prečo musí dochádzku vynechať. Účasť na vyučovaní v škole Vášmu dieťaťu napomôže rozvíjať svoje schopnosti, uzatvárať priateľstvá a budovať istotu.

Akým spôsobom môžem môjho syna/moju dcéru zapísať do školy?

Mali by ste zatelefonovať riaditeľovi školy a dohodnúť sa s ním na stretnutí. Na tomto stretnutí môžete riaditeľa požiadať o zápis Vášho syna / Vašej dcéry do školy. Ak je škola plná a nebude možné Vášho syna/Vašu dcéru zapísať, riaditeľ Vám odporučí inú školu v blízkosti. Zoznam škôl nájdete na internetovej stránke Ministerstva pre školstvo, www.education.ie.

Dochádzka

Čo mám robiť, ak moje dieťa nemôže prísť do školy?

Musíte škole oznámiť, že Vaše dieťa bude chýbať a prečo. Často existujú vážne dôvody vynechania dochádzky a škola na to bude brať ohľad. Dieťa by ste nemali posielat' do školy, keď je choré.

Čo sa stane, ak moje dieťa bude chýbať často?

Ak Vaše dieťa vynechá viac ako 20 dní vyučovania v školskom roku, škola to oznámi na National Educational Welfare Board (NEWB – Národná rada pre školstvo a sociálnu starostlivosť). NEWB môže poslať svojho pracovníka, ktorý Vám pomôže zabezpečiť pravidelnú školskú dochádzku Vášho dieťaťa.

Čo je National Educational Welfare Board (NEWB – Národná rada pre školstvo a sociálnu starostlivosť)?

Národná rada pre školstvo a sociálnu starostlivosť (NEWB) podporuje rodiny a stará sa o to, aby každému dieťaťu bola zabezpečená školská výchova podľa zákona. Pre väčšinu detí to znamená školskú dochádzku. NEWB Vám môže pomôcť nájsť školu pre Vaše dieťa, ak to nedokážete sami. Radu môžete kontaktovať prostredníctvom internetovej stránky NEWB www.newb.ie.

Čo ak sa presťahujeme z oblasti školy?

Mali by ste riaditeľovi školy oznámiť, že Váš syn/Vaša dcéra sa sťahuje a bude navštevovať inú školu. Mali by ste požiadať riaditeľa, aby vám dal písomné hodnotenie Vášho dieťaťa, vrátane hodnotenia pokroku v jeho jazykových schopnostiach. Ak Vášho syna/dcéru zapíšete do novej školy, mali by ste tieto informácie poskytnúť novému riaditeľovi. Ak Vám škola poskytla knihy alebo iný materiál, pred odchodom by ste mali tieto veci škole vrátiť.

Informácie o Vašej strednej škole

- Názov školy je.....
- Adresa školy je.....
- Meno riaditeľa.....
- Naše telefónne číslo.....
- Vyučovanie začína o ..... ráno a končí o .....popoludní
- Škola je zatvorená v nasledujúcich dňoch:
  - ..... až .....
  - ..... až .....
  - ..... až .....
  - ..... až .....

Predmet	Dostupnosť	Predmet	Dostupnosť
Anglický jazyk		Telesná výchova	
Írsky jazyk		Domáce hospodárstvo	
Matematika		Chémia	
Francúzsky jazyk		Fyzika	
Zemepis		Biológia	
Dejepis		Strojárstvo	
Nemecký jazyk		Konštrukcie	
Strojárske výkresy		Výtvarná výchova	
Technické kreslenie		Obchodné štúdie	
Ekonomika			

Informácie o Vašej základnej škole

- Názov školy je.....
- Adresa školy je.....
- Meno riaditeľa.....
- Prosím, v prípade potreby kontaktujte .....
- Naše telefónne číslo.....
- Vyučovanie začína o ..... ráno a končí o .....popoludní
- Telefónne číslo pre kontakt na nášho zodpovedného učiteľa školskej rady je: .....
- Škola je zatvorená v nasledujúcich dňoch:
  - ..... až .....
  - ..... až .....
  - ..... až .....
  - ..... až .....

Komunikácia so školou

Moja angličtina nie je veľmi dobrá. Ako môžem komunikovať so školou?

Môžete do školy so sebou príviesť priateľa, ktorý rozpráva anglicky, aby Vám pomohol počas stretnutia s riaditeľom alebo učiteľom. V niektorých školách je počas stretnutia k dispozícii tlmočník. Môžete školu požiadať, aby počas stretnutia bol k dispozícii aj tlmočník.

Ako ma môže škola kontaktovať v prípade, že sa chce so mnou stretnúť?

Školy zvyčajne informujú a posielajú oznamy prostredníctvom detí. Mali by ste pravidelne kontrolovať školskú tašku dieťaťa pre prípady, že by vám to dieťa zabudlo oznámiť.

Čo je úlohou zodpovedného pracovníka školskej rady?

Štruktúra zodpovedných pracovníkov školskej rady bola navrhnutá, aby pomáhala žiakom v školskom procese. Zodpovedný pracovník školskej rady spolupracuje s rodičmi/poručníkmi pri zapájaní sa do vzdelania ich detí.

Týranie zo strany spolužiakov

Obávam sa, že moje dieťa by mohlo byť týrané spolužiakmi.

K týraniu zo strany spolužiakov niekedy dochádza v škole alebo po ceste do školy. Predstavuje to vážny problém, takéto správanie však nie je v írskych školách prijateľné. Týranie je definované ako opakovaná verbálna, psychologická alebo fyzická agresia zo strany osoby alebo skupiny osôb.

Znakom potvrdzujúcim, že dieťa je týrané, môže byť:

- Obava z cesty do školy, žiadosť dieťaťa u rodičov, aby ho do školy odviezli, striedanie cesty do školy
  - Neochota alebo odmietanie ísť do školy
  - Strata sústredenia sa, zlý pocit v škole
  - Sťažovanie sa na chorobu, bolesti hlavy, bolesti žalúdka
  - Zmeny nálady a správania sa
  - Viditeľné znaky obáv alebo stresu, plač, problémy so spaním, nechutenstvo
  - Jeho/jej veci môžu chýbať alebo sú poškodené
  - Nevysvetliteľné odreniny alebo porezania
  - Odmietanie povedať, čo ho/ju trápi
- Tieto znaky neznamenaajú istotu, že Vaše dieťa je týrané.

Moje dieťa je týrané zo strany spolužiakov. Čo mám robiť?

Mali by ste sa o tom porozprávať s učiteľom dieťaťa. Ak Vám dieťa povie, že je týrané:

- Buďte pokojní, vysvetlite dieťaťu, že to nie je jeho/jej chyba a že je to problém, ktorý sa dá vyriešiť.
- Porozprávajte sa s učiteľom, pretože učitelia pri riešení tohto problému potrebujú podporu rodičov.
- Deti niekedy potrebujú prekonať bariéry v styku s inými. Môžete Vašmu dieťaťu pomôcť pozvaním iných detí hrať sa spoločne.
- Povedzte deťom, že niekedy je lepšie dať peniaze alebo nejakú vlastnú vec, odísť preč a povedať to.
- Niektoré deti sú týrané, pretože ich osobná hygiena je nedostatočná alebo sa líšia svojimi zvykmi. V takom prípade môžete dieťaťu pomôcť prekonať to.

V predchádzajúcich rokoch žiaci vykonávali skúšky z litovského, lotyšského, rumunského jazyka, z modernej gréčtiny, finskeho, poľského, estónskeho, slovenského, švédskeho, českého, bulharského, maďarského, portugalského, dánskeho a holandského jazyka. Ak by dieťa chcelo robiť skúšku zo svojho materského jazyka, môžete sa o tom porozprávať s riaditeľom školy. Podrobnejšie informácie o nepovinných jazykoch nájdete na internetovej stránke www.examinations.ie

Školská uniforma

Musí moje dieťa nosiť školskú uniformu?

Mnohé školy vyžadujú, aby žiaci nosili uniformu. Niekedy sa vyžaduje, aby študenti mali špeciálne odevy alebo športovú obuv. Ak by nosenie uniformy Vašmu synovi/Vašej dcére spôsobovalo problémy z dôvodov Vašej kultúry, porozprávajte sa o tom s riaditeľom školy.

Domáce úlohy

Bude môj syn/moja dcéra dostávať domáce úlohy?

Študenti navštevujúci druhý stupeň zvyčajne dostávajú od svojich učiteľov domáce úlohy. Vypracovanie domácich úloh na druhom stupni si zvyčajne vyžaduje 2-3 hodiny. Mali by ste pre Vašho syna/Vašu dcéru vyhradiť priestor, kde si bude môcť vypracovať úlohy v pokoji a bez rušenia.

zvolili LCVP, musia urobiť skúšky z niektorých predmetov na získanie tradičného maturitného diplomu, ako aj z tohto modulu. Univerzity, vysoké technické školy a inštitúty uznávajú LCVP ako doklad pri podmienkach na prijatie na štúdium.

Čo je Leaving Certificate Applied (Diplom o ukončení štúdia)?

Diplom o ukončení štúdia (LCA) je určený pre študentov, ktorí nechcú pokračovať v štúdiu na získanie tradičného maturitného, ani voliteľného maturitného programu. Hlavným cieľom LCA je pripraviť študentov do dospelosti a na prácu. Skúšky nie sú uznané ako vyhovujúce pre zápis na štúdium na univerzitách, technických vysokých školách a vzdelávacích inštitútoch. Študenti, ktorí ukončili štúdium LCA diplomom, môžu pokračovať v štúdiu na získanie maturitného diplomu.

Jazyky

Môže moje dieťa urobiť skúšku v jeho/jej materskom jazyku ako skúšku na získanie maturitného diplomu?

Niektoré jazyky EÚ, ktoré nie sú súčasťou bežnej školskej výučby, možno študovať ako predmet na získanie maturitného diplomu. Na jeho získanie študent musí:

- pochádzať z jedného členského štátu Európskej únie
- uvedený jazyk musí byť jeho materským jazykom
- študovať na získanie maturitného diplomu
- študovať angličtinu na získanie maturitného diplomu

Disciplína

Čo sa stane, ak moje dieťa poruší školské predpisy?

V írskych školách sa nepoužívajú telesné a fyzické tresty. Je to protizákonné. Každá škola má svoje vlastné pravidlá. S pravidlami budete oboznámení na začiatku školskej dochádzky Vášho dieťaťa. Mali by ste si byť istí, že dieťa školské predpisy pochopilo. Školy majú zvyčajne prísne pravidlá týkajúce sa nosenia školskej uniformy, šperkov, dochádzky, presnosti a správania sa. Ak dieťa nepretržite porušuje školské predpisy, učiteľ alebo riaditeľ vás na po upozorní a od Vás sa bude očakávať, že správanie Vášho dieťaťa sa zlepší. Ak Vaše dieťa poruší školské predpisy vážnym spôsobom, mohlo by byť zo školy vylúčené. K takémuto rozhodnutiu sa pristupuje zriedkavo. Ak by sa to stalo a vy by ste s týmto rozhodnutím školy nesúhlasili, môžete sa odvolať na Správnu radu a nakoniec na Ministerstvo pre školstvo a vedu. Školy musia mať svoj Kódex správania sa.

Správna rada

Čo je Správna rada?

Správna rada je zodpovedná za priame riadenie školy. Správnu radu tvoria zástupcovia rodičov, učitelia, opatrovníci, úradný predstaviteľ, riaditeľ a zástupcovia spoločenstva. Ak by ste sa chceli zúčastňovať na práci Správnej rady, porozprávajte sa o tom s riaditeľom školy.

Rodičia/ Poručníci

Ako môžem môjmu synovi/mojej dcére pomôcť pri práci v škole?

Dôležité je, aby ste prejavovali záujem o to, čo sa dieťa v škole učí a ocenili, ak sa usiluje a má dobré výsledky. Vášmu dieťaťu môžete pomôcť tak, že mu pripravíte priestor, kde si môže pripravovať svoje domáce úlohy, budete sa zúčastňovať na stretnutiach a školských podujatiach a budete sa podieľať na školskom živote.

Ako sa môžem zúčastňovať na živote školy môjho dieťaťa?

Väčšina škôl má rodičovskú radu a všetci rodičia sú pozvaní zúčastňovať sa na nej. Môžete sa opýtať riaditeľa alebo učiteľa, ako sa jej môžete zúčastniť. Okrem toho, školy potrebujú dobrovoľníkov, ktorí pomáhajú s organizáciou školských podujatí, predstavení, koncertov a letných táborov. Ak by ste chceli škole Vášho dieťaťa pomôcť uvedeným spôsobom, opýtajte sa na to riaditeľa alebo učiteľa, ako môžete pomôcť.

Je mi ľúto, moje dieťa počas školských prázdnin zabudlo angličtinu..

Čo mám robiť?

Je veľmi dôležité, aby deti a mládež používali, čítali alebo počúvali angličtinu každý deň. Napríklad, Vaše dieťa by mohlo pozerieť nejaký televízny program a potom Vám o ňom porozprávať alebo by mohlo čítať knihu alebo rozprávať anglicky s priateľmi. Ale je dôležité, aby dieťa nezabudlo ani materinský jazyk Vašej rodiny. Dobrou myšlienkou je doma používať materinský jazyk, rozprávať o zvykoch a spôsoboch života vo Vašej krajine, keď sa to dá

Čo študujú študenti počas Prestupného roku?

Oblasť štúdia zahŕňa:

– Komunikáciu, poradenstvo a konzultácie, matematiku, telesnú výchovu, osobný a sociálny rozvoj, estetiku a kultúrnu výchovu, prírodné vedy a technológie, obchodné štúdium a podnikateľskú výchovu.

Učitelia jednotlivých škôl navrhujú program prestupného roku samostatne a študenti majú možnosť vyskúšať si určitý rámec predmetov. Pomáha to študentom získať viac informácií a rozhodnúť sa pre predmety na získanie maturitného diplomu, ktoré budú študovať po prestupnom roku.

Maturitný diplom

Čo je tradičný Leaving Certificate (Maturitný diplom)?

Je to posledná skúška na druhom stupni vzdelávacieho procesu a zvyčajne ju robia študenti vo veku 17, 18 alebo 19 rokov. Maturitný diplom sa podobá úrovniám A bakalárskeho štúdia. Maturitný diplom je základným predpokladom na možnosť zápisu na univerzity, technické vysoké školy a vzdelávacie inštitúty.

Čo je Leaving Certificate Vocational Program (Maturitný diplom s voliteľným programom)?

Maturitný diplom s voliteľným programom (LCVP) je verziou tradičného maturitného diplomu. LCVP sa zameriava na technické predmety a obsahuje niektoré moduly na základe voľby. K uvedeným voliteľným modulom patria: Výchova k podnikateľskej činnosti, príprava na prácu a pracovné skúsenosti. Študenti, ktorých rodičia/poručníci si

Myslím si, že skúšky na získanie školského diplomu Junior sú pre moje dieťa veľmi ťažké. Čo mám robiť?

Niektoré školy ponúkajú alternatívu k školskému diplomu s názvom the Junior Certificate School Programme (JCSP – Školský program na získanie školského diplomu). Je určený pre študentov, ktorým hrozí, že budú musieť opustiť školu veľmi skoro. Porozprávajte sa o možnosti JCSP s riaditeľom.

Cyklus Senior

Čo je Cyklus Senior?

Cyklus Senior je určený študentov vo veku od 15 do 18 rokov. Cyklus Senior trvá 2 alebo 3 roky, v závislosti od toho, koľko času bude študent venovať prestupnému roku. Počas posledných dvoch rokov Cyklu Senior študenti sledujú jeden z troch programov, z ktorých každý končí štátnou skúškou. Tieto programy sú tradičný maturitný diplom, maturitný diplom s voliteľným programom (LCVP) a diplom o ukončení štúdia (LCA), ktorý ponúka študentom príležitosť zúčastňovať sa nezávislého štúdia na rozvoj všeobecných, technických a akademických znalostí a vývoj bez hrozby skúšok.

Čo je prestupný rok?

Prestupný rok je program, ktorý treba na niektorých školách absolvovať po získaní školského diplomu Junior a pred štúdiom na získanie maturitného diplomu. Prestupný rok umožňuje študentom vyskúšať si rôzne výučbové programy, vrátane pracovných skúseností. Na konci roku sa nerobí žiadna oficiálna skúška. Prestupný rok ponúka študentom príležitosť zúčastniť sa nezávislej výučby na rozvoj všeobecných, technických a akademických schopností bez hrozby skúšky.

Špeciálne potreby

Moje dieťa má problémy s učením. Akú školu má navštevovať?

Deti so špeciálnymi potrebami pri učení zvyčajne navštevujú školu s ostatnými deťmi, ak však táto nie je vhodná, k dispozícii je niekoľko iných možností pre študentov s problémami alebo pre postihnuté deti. Vaše dieťa môžete zapísať do:

- bežnej školy v ktorej existuje špeciálna podpora zo strany Ministerstva pre školstvo a vedu, napríklad asistent pre žiakov s mimoriadnymi potrebami
- samostatnej špeciálnej triedy v bežnej škole
- špeciálnej školy, ktorá sa stará o postihnuté deti, napríklad špeciálna škola pre deti so zrakovými a sluchovými problémami.

Moje dieťa si vyžaduje osobitnú starostlivosť. Ako môže škola zabezpečiť túto potrebu?

Vaša škola môže získať špeciálne zdroje určené pre žiakov s vážnymi problémami s učením, napríklad môže získať asistenta pre špeciálnu starostlivosť alebo učiteľskú podporu. Môžete sa o problémoch dieťaťa porozprávať s riaditeľom školy.

Kto je asistent pre špeciálnu starostlivosť?

Asistent pre špeciálnu starostlivosť pomáha žiakom, ktorí majú vážne problémy s učením alebo ktorí majú fyzické problémy alebo problémy so správaním sa. Napríklad, asistent pre špeciálnu starostlivosť môže deťom pomôcť pri nastupovaní alebo vystupovaní zo školského autobusu, môže im pomáhať pri písaní, stravovaní sa, obliekaní a pri všeobecnej hygiene.

Čo je National Educational Psychological Servis (NEPS – Národná služba pre psychológiu a vzdelávanie)?

Národná služba pre psychológiu a vzdelávanie (NEPS) je služba založená Ministerstvom pre školstvo a vedu. V jej rámci pracujú psychológovia špecializovaní na prácu v školách prvého a druhého stupňa. NEPS pracuje s učiteľmi, rodičmi a deťmi, aby identifikovali výchovné potreby a pomáhali deťom, ktoré majú problémy s učením, so správaním alebo motiváciou. Psychológ sa s Vaším dieťaťom stretne po Vašom povolení. Psychológ NEPS Vám môže poradiť, ako pomôcť Vašmu dieťaťu, ak má vážne problémy v škole. Nie všetky školy majú k dispozícii túto službu.

Financie

Ako môžem získať finančnú podporu na posielanie dieťaťa do školy?

Ak je Váš príjem pod určitou hranicou, môžete získať sociálne dávky alebo sa môžete zúčastniť určitých programov, prostredníctvom ktorých môžete získať pomoc, aby ste mohli Vaše dieťa poslať do školy. Môžete získať pomoc pri výdavkoch na ošatenie a obuv, ktoré Vám pomôžu pri zakúpení školskej uniformy. Informácie by ste si mali vypýtať u zodpovedného sociálneho pracovníka. Okrem toho môžete požiadať o pomoc prostredníctvom grantového učebnicového programu pri nákupe učebníc. O pomoc pri nákupe školských učebníc by ste mali požiadať riaditeľa školy.

Môj syn/moja dcéra rozprávajú veľmi slabou angličtinou. Ktorú triedu by mal/mala navštevovať?

Mladí sa učia angličtinu veľmi rýchlo, preto škola Vášho syna/Vašu dcéru zaradiť do triedy s inými študentami rovnakého veku. Škola sa môže rozhodnúť nezaraďovať Vášho syna/Vašu dcéru do triedy, v ktorej sa robia skúšky, pretože by to mohlo byť pre dieťa veľmi zaťažujúce. Prechodný rok môže byť dobrou príležitosťou pre Vášho syna/Vašu dcéru na zlepšenie angličtiny bez hrozby skladania skúšok. Ministerstvo pre školstvo a vedu poskytuje doplnkové zdroje pre študentov základných a stredných škôl, ktorí nerozprávajú anglicky. Ak Váš syn/Vaša dcéra potrebujú pomoc pri učení angličtiny, škola mu/jej poskytne doplnkové lekcie angličtiny počas školského vyučovania.

Cyklus Junior

Čo je Cyklus Junior?

Je to 3-ročný program, ktorí študenti začínajú zvyčajne vo veku 12 až 13 rokov, po ukončení základnej školy. Študenti absolvujú štátnu skúšku s názvom Juniorský diplom po 3 rokoch. V Cykle Junior je viac ako 20 predmetov. Najobľúbenejšie predmety sú angličtina, matematika, írsky jazyk, prírodné vedy, zemepis, dejepis, francúzština, obchodné štúdium, výtvarná výchova a domáce hospodárstvo. Nie vo všetkých školách sa vyučujú rovnaké predmety. Študenti študujú 8, 9 alebo 10 predmetov. Predmety možno študovať na vyššej alebo bežnej úrovni. Angličtinu, írsky jazyk a matematiku možno študovať aj na základnej úrovni.

Kto učí študentov na druhom stupni základnej školy?

Na druhom stupni základnej školy učia niekoľkí rôzni učitelia. Každý učiteľ je zvyčajne špecializovaný v jednom alebo dvoch predmetoch. Študenti sú povzbudzovaní, aby boli v škole spokojní.

Čo mi môžete povedať o vyučovaní?

Väčšina základných škôl druhého stupňa je otvorená od pondelku do piatku. Podrobnosti o otvorení školy si môžete overiť u riaditeľa. Po vyučovaní môžu byť k dispozícii pre žiakov športové alebo iné činnosti. Počas vyučovania je prestávka dopoludnia a obedná prestávka. Mali by ste skontrolovať, či Váš syn/Vaša dcéra má k dispozícii jedlo a nápoje.

Čo, ak bude škola počas roka zatvorená?

Škola Vám poskytne zoznam dní, kedy bude počas roka zatvorená. Ak sa stane, že škola bude zatvorená aj v iných dňoch, škola Vás o tom oboznámi prostredníctvom Vášho syna/Vašej dcéry.

Aká je štruktúra personálu v škole?

Riaditeľ, ktorý môže byť muž alebo žena, je zodpovedný za chod školy. Študent môže mať 7 alebo 8 rôznych učiteľov. Každá trieda má zvyčajne triedneho učiteľa, ktorý sa stará o potreby študentov.

Môžu sa rodičia stretnúť s učiteľmi?

Škola zvyčajne organizuje počas roka stretnutia učiteľov s rodičmi. Na tomto stretnutí sa môžete o vývoji a postupe žiaka rozprávať s rôznymi učiteľmi. Ak sa chcete rozprávať s učiteľom alebo riaditeľom v inom čase počas roka, mali by ste zavolať a dohodnúť sa na stretnutí.

Základná škola

Existujú rôzne druhy základných škôl?

Áno. Niektoré školy navštevujú chlapci a dievčatá spoločne, niektoré sú určené iba pre chlapcov alebo iba pre dievčatá. Väčšina základných škôl v Írsku je spoločná pre chlapcov a dievčatá. Všetky základné školy sú založené na princípe vierovyznania, napríklad existujú katolícke školy, školy írskeho, moslimského, židovského alebo multináboženského vyznania. Väčšina základných škôl sa zakladá na katolíckom princípe. Aj keď Vaše dieťa nie je katolíckeho vyznania, môže navštevovať katolícku školu.

Spoločné školy sa zakladajú na multináboženskom princípe. Znamená to, že deti zo všetkých sociálnych, náboženských a kultúrnych prostredí majú rovnakú možnosť navštevovať školu a že žiadna škola nesmie uprednostňovať žiadnu vieru. Podrobnejšie informácie o všeobecných spoločných školách nájdete na internetovej stránke www.educatetogether.ie. Vo väčšine škôl prebieha vyučovanie v anglickom jazyku, ale v niektorých školách, nazývaných Gaelscoileanna, sa vyučuje v írskom jazyku. Deti môžu začať navštevovať školu Gaelscoil, aj keď nerozprávajú írskym jazykom. Podrobnejšie informácie o škole Gaelscoileanna nájdete na internetovej stránke www.gaelscoileanna.ie.

Kedy by moje dieťa malo začať navštevovať základnú školu?

Deti nemusia začať školu skôr, ako vo veku 6 rokov, ale väčšina detí začína chodiť do školy v septembri po dovŕšení 4. roku. Niektoré deti nezačínajú, kým nemajú 5 rokov.

Neviem nájsť školu, do ktorej by som mohol zapísať moje dieťa. Čo mám robiť?

Môžete kontaktovať National Educational Welfare Board (NEWB – Národnú radu pre školstvo a sociálnu starostlivosť). Ak budete kontaktovať NEWB budete potrebovať kópie listov od škôl, do ktorých ste sa pokúsili zapísať Vaše dieťa. Najlepšie bude kontaktovať školy kvôli zápisu čo najskôr. Zodpovednosť za zapísanie dieťaťa do školy nesiete Vy.

Myslím, že moje dieťa je diskriminované pretože nie je katolík alebo Ír. Čo mám robiť?

Ak škola odmieta zapísať Vaše dieťa, mali by ste dostať list s uvedením dôvodu takéhoto rozhodnutia. Tento list by mal obsahovať dôvody, prečo škola nemôže Vaše dieťa prijať. Proti zamietavému rozhodnutiu o zápise Vášho dieťaťa do školy sa môžete odvolať. V niektorých oblastiach sú problémy s miestami v školách a škola, do ktorej chcete zapísať dieťa, nemusí disponovať voľným miestom. V prípade nedostatku miesta niektoré školy dávajú prednosť deťom na základe ich vierovyznania, napríklad, moslimské školy môžu uprednostniť moslimské deti, katolícke školy uprednostnia katolícke deti a pod. Školy to môžu urobiť, ale väčšina škôl urobí určite všetko preto, aby Vaše dieťa mohlo školu navštevovať. Niekedy sa miesto pre Vaše dieťa uvoľní v septembri. V prípade negatívneho rozhodnutia školy o zápise Vášho dieťaťa môžete kontaktovať Národnú radu pre školstvo a sociálnu starostlivosť.

Delenie študentov podľa prospechu – ak škola delí študentov podľa prospechu, znamená to, že sú rozdelení do rôznych tried na základe ich schopností. Môžete sa opýtať riaditeľa, či škola je zástancom politiky delenia študentov podľa prospechu.

Vybavenie školy – môžete sa, napríklad, opýtať, či škola má k dispozícii knižnicu a vybavenie pre telesnú výchovu a voľný čas.

Nepovinné aktivity – môžete sa opýtať, či škola ponúka činnosť mimo vyučovania, napríklad šport, spev v chóre, tanečnú výchovu a pod.

Zapojenie študentov – môžete sa opýtať, či študenti môžu byť zapojení do rozhodovacích procesov a či ich môžu ovplyvniť. V niektorých školách sú študentské rady, ktoré umožňujú zapojenie študentov do školského života.

Zapojenie rodičov – môžete sa opýtať, či rodičia sú zastúpení v Správnej rade. Okrem toho sa môžete opýtať, či existuje združenie rodičov, ktoré umožňuje zapojenie rodičov do školského života.

Druhý stupeň základnej školy

Môžete mi vysvetliť, čo je to druhý stupeň základnej školy?

Druhý stupeň základnej školy tvorí celkovo päť rokov. 3-ročný Cyklus Junior, po ktorom nasledujú 2 alebo 3 roky Cyklu Senior. Každý školský rok sa skladá z 3 období:

- od septembra do polovice decembra
- od januára do polovice marca/apríla (Veľká noc)
- od Veľkej noci po koniec mája alebo začiatok júna.

V strede každého obdobia sú krátke prázdniny, nazývané “mid-term break – štvrtročné prázdniny”.

Druhý stupeň základnej školy alebo druhý stupeň vzdelania

Čo je druhý stupeň vzdelania?

Študenti vo veku od 12 po 18 rokov študujú na dosiahnutie druhého stupňa vzdelania. Návšteva druhého stupňa školy je povinná do dovŕšenia veku 16 rokov.

Voľba školy

Existujú rôzne druhy druhého stupňa základných škôl?

Áno, v Írsku existuje 5 druhov škôl druhého stupňa. Existujú stredné školy, odborné školy, obecné školy, štátne školy a spoločenské kolégiá. Hlavný rozdiel medzi nimi spočíva v tom, ako sú riadené, kto ich vlastní a ako sú financované. Stredné školy, obecné školy a štátne školy sú vo všeobecnosti školy podľa vierovyznania, teda sú založené na princípe náboženskej príslušnosti, napríklad na príslušnosti ku katolíckej alebo írskej cirkvi. Odborné školy a spoločenské kolégiá nie sú založené na príslušnosti k určitému náboženskému vyznaniu.

Čo mám brať do úvahy pri rozhodovaní sa pre určitú školu druhého stupňa?

Vzdelanie – to je ponuka predmetov, ktoré ponúka škola. Nie všetky školy ponúkajú rovnaké predmety, preto, ak Váš syn/Vaša dcéra chce študovať určitý predmet, mali by ste si byť istí, že to bude možné v škole, pre ktorú ste sa rozhodli.

Programy – niektoré školy, nie však všetky, ponúkajú niektoré programy, ako Junior Certificate School Programme (Školský program pre juniorský diplom), Leaving Certificate Applied (LCA – Diplom o ukončení školy) alebo Leaving Certificate Vocational Programme (LCVP – Maturitný diplom s voliteľným programom).

Vzdelanie

Môžete mi vysvetliť princíp základného vzdelania?

Základné vzdelanie je tvorené 8 triedami. Deti trávajú zvyčajne jeden rok v každej triede.

Vek Rok Názov triedy

4-5 rokov 1 Mladšie deti

5-6 rokov 2 Staršie deti

6-7 rokov 3 Prvá trieda

7-8 rokov 4 Druhá trieda

8-9 rokov 5 Tretia trieda

9-10 rokov 6 Štvrtá trieda

10-11 rokov 7 Piata trieda

11-12 rokov 8 Šiesta trieda

Školský rok v základnej škole sa delí na 3 obdobia.

Prvé obdobie trvá od septembra do polovice decembra. (Vianoce)

Druhé obdobie trvá od januára do polovice marca/apríla (Veľká noc).

Tretie obdobie trvá od Veľkej noci po koniec júna. (Leto)

Moje dieťa rozpráva veľmi slabo anglicky. Ktorú triedu by malo navštevovať?

Deti sa učia angličtinu veľmi rýchlo, preto škola Vaše dieťa zaradí do triedy s inými deťmi rovnakého veku. Ministerstvo pre školstvo a vedu poskytuje doplnkové zdroje pre študentov základných a stredných škôl, ktorí nerozprávajú anglicky. Ak Vaše dieťa dcéra potrebuje pomoc pri učení angličtiny, škola mu poskytne doplnkové lekcie angličtiny počas školského vyučovania.

Čo sa moje dieťa bude učiť na základnej škole?

Program vzdelania v základnej škole je navrhnutý tak, aby bol pre Vaše dieťa zábavnou a zaujímavou

skúsenosťou. Delí sa na nasledujúce oblasti:

- Jazyk (anglický a írsky), matematika, sociálne, ekologické a vedecké vyučovanie (napr. dejepis a zemepis), umeleckú výchovu (vrátane vizuálnych umení, hudby a drámy), telesnú výchovu a sociálnu, osobnú a zdravotnú výchovu.
- Deťom sa ponúka aj náboženská výchova. Vaše dieťa nemusí navštevovať náboženskú výchovu, ak nechcete, ale bude musieť ostať v triede pod dohľadom učiteľa.

Bude moje dieťa dostávať domáce úlohy?

Niektorí učitelia základných škôl deťom dávajú domáce úlohy, iní nie. Ak vo Vašej škole dávajú domáce úlohy, mali by ste deťom vytvoriť priestor a povzbudiť ich pri ich vypracovaní.

Čo mi môžete povedať o vyučovaní?

Vyučovanie trvá 5 hodín a 40 minút. Vyučovanie môže byť kratšie pre mladšie deti. Školy sú otvorené od pondelku do piatku. Zvyčajne sa robí prestávka v polovici predpoludnia a obedná prestávka. Mali by ste skontrolovať, či Vaše dieťa bude mať k dispozícii jedlo a nápoje. Je veľmi dôležité priviesť dieťa do školy včas a vyzdvihnúť po ukončení vyučovania.

Čo, ak bude škola počas roka zatvorená?

Škola Vám poskytne zoznam dní, kedy bude počas roka zatvorená. Ak sa stane, že škola bude zatvorená aj v iných dňoch, učiteľ Vás o tom oboznámi prostredníctvom dieťaťa. Mali by ste kontrolovať školskú tašku dieťaťa každý deň.

Môžu sa rodičia stretnúť s učiteľmi?

Škola zvyčajne organizuje počas roka stretnutia učiteľov s rodičmi. Na tomto stretnutí môžete vidieť príklady detských prác a rozprávať o vývoji a postupe žiaka rozprávať s učiteľom. Ak sa chcete rozprávať s učiteľom alebo riaditeľom v inom čase počas roka, mali by ste zavolať a dohodnúť sa na stretnutí.

Bude moje dieťa nosiť školskú uniformu?

Deti v mnohých školách nosia školskú uniformu. Niekedy sa vyžaduje, aby deti mali špeciálne odevy alebo športovú obuv. Ak by nosenie uniformy Vašmu dieťaťu spôsobovalo problémy z dôvodov Vašej kultúry, porozprávajte sa o tom s riaditeľom školy.

Zdravie

Bude počas navštevovania základnej školy kontrolovať moje dieťa doktor alebo zdravotná sestra?

Školské preventívne prehliadky a očkovací program je dostupný pre všetky deti navštevujúce základnú školu. O preventívnej školskej prehliadke budete oboznámení a, ak to chcete, budete môcť byť prítomní. Zdravotné problémy zistené počas preventívnych školských prehliadok sú ošetrované bezplatne. Všetky deti sú očkované bezplatne. Vaše dieťa počas navštevovania základnej školy absolvuje aj zubné prehliadky a v prípade potreby ošetrovania Vám bude odporučená návšteva zubného lekára.